

HALADÁS

VASUTI
SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
A MISKOLCZI MÁV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK :

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:
Egész évre ... .. 8 korona
Fél évre ... .. 4 korona
Negyed évre ... .. 2 korona

Szerkesztőség :
Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással :

Egész évre ... .. 14— kor.
Fél évre ... .. 7— kor.
Negyed évre ... .. 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig)
a »Nemzeti balesetbiztosító rész-
társ.-nál 3000 koronára halál esetre
és 3000 koronára állandó munka-
képtelenség esetére szól.

Helyzetünk.

Miskolcz, 1903. május 2.

—ko—. A helyett, hogy közelednénk sorsunk jobbulásához, mindinkább távolodunk tőle, a fizetésrendezés keresztülvitelét a súlyos politikai helyzet akadályozza, szokásos évi előléptetésekről még csak hirt sem hallunk, de annál gyorsabban szökkennek fel az élelmi és egyéb czikkek árai, helyzetünk pedig napról-napra súlyosabbá válik . . .

Utóbbi időben az ügynökök egész serege jár a sinek mentén, hangzatos felhívásokkal, tetszetős prospektusokkal árasztják el a vasutasok minden rétegét, mindenütt szívesen fogadják őket, kellemes hangon beszélnek, az *aranyak hangján!*

Nagy a kínálat, még nagyobb a kereslet, de az ár, az borzasztó, mert azt a kis existencia megbirni sehogy sem képes. De hát a nagy bajban levő embernek nincs miben válogatni, mert elvégre is neki mindegy, akár részletekben huzzák le a bőrét, akár egyszerre, de talán már erre az a boldogtalan gondolni sem tud!

Mert az a segítség, a mely kívülről jön boldogulást, a helyzet tisztázását nem eredményezheti, mert ebben a segélynyújtásban nem az önzetlenség, hanem csak az önzés dolgozik.

Rideg üzlet az, a melynél az egyik akár a hús, akár a vér árán is boldogulni akar, a másik pedig kénytelen még az utolsó cseppjét is feláldozni.

De kénytelenek vele, eljárásuk is menthető, mert csak a *tisztesség* kergeti bele az ilyen üzletekbe a rossz helyzetben levőket és pedig azért, hogy a kellemetlen, tolakodó, hitelezőktől szabadulva, az apróbb kölcsönök össze-

vonásával elkerüljék a zaklatást, a szégyent.

Pedig ez csak eltolása a veszélynek, mert annak okvetlenül — és talán sokkal előbb mint sem várnák — be kell következni és pedig azért, mert a kötelezettség teljesítésére *biztos, szilárd alap nincsen*. Így tehát eljön az az idő, a mikor a tönk, az anyagi, később pedig az erkölcsi bukás következik.

Itt csak két segítség lehet.

Az első az, hogy a *megélhetési alap első sorban biztosítsák*, a másik pedig a *rendkívüli segélynyújtás*. Az elsőről a fizetésrendezéssel már — melynek keresztülvitele csak igen rövid idő kérdése lehet — gondoskodás történt, a második pedig az lenne, ha az intézet egy oly *alapot* létesítene, amelyből az *önhibájukon kívül* eladósodott, nagy családú alkalmazottak *méltányos és könnyen törleszthető kölcsönt* nyernének.

Nevetséges volna, ha azt kívánnánk, hogy a *vasutasok* adósságát fiizesse ki az intézet, de megszivlelhető és méltányos volna az, ha azt a szép alapot, amelyből egy parányi már most is megvan, kiterjesztenék, növelnék, megmen-tenének sok apát és családot a nélkülözésektől és ennek jótékony hatását nem csak a megmentett, hanem az egész társadalom is érezné, az intézetnek pedig valószínűleg többet hozna, mint hoz a nyugdíjintézetnek a sok diszes bérpalota . . .

Mert így a düledező korhadt alapra újat építeni hiábavaló dolog!

A helyiérdekű vasutasok jövője.

— Irta: Oroszlányi László. —
(Folytatás.)

Lássuk a kísérletek eredményét. A páris—lyon-középtengeri vasuton petroleumos motor-kocsival óránkénti 100 kilométer sebességet voltak képesek elérni. A Dion-Boulon-féle

Királyhymnus.

Isten! ki ülsz trónodon a menny magaslatán,
Áldásodat áraszd reánk e magyar hazán.

Imánk szálljon fel az égig,

Nepek milliói kéri,

Esdekelve minden ajak hozzád így kiállt:

Isten éltesd még sokáig a magyar királyt!

Ha szép hazánk kék égére vészfelleg borul,
Vagy nemzetünk kebelében párt vizsálya dül,

S e vizsály ha lánggal égne

Jó királyunk bölcsesége

Űzze messze mindörökre a borut, vizsályt,

Isten éltesd még sokáig a magyar királyt!

Hir s dicsőség-fény övedze a király fejét,
Öröm-árban, boldogságban lássa nemzetét,

Talpköve e boldogságnak:

A törvényes alkotmánynak,

Mint gyémántkő a koronán legyen oly szilárd,

Isten éltesd még sokáig a magyar királyt!

A királynak szép Budavár legyen otthona,
Szebben ragyog ott fejen a magyar korona,

Ott örömmel érzi jobban,

Hogy a szívünk érte dobban,

Érte él-hal e szittyfa faj népe a kit áld,

Isten éltesd még sokáig a magyar királyt!

Szüts Lajos.

gőzmotor a Daimler-féle benzines motorral 50–60 kilométer sebességgel haladnak óránként. Érdekesekek voltak és figyelemreméltók azon kísérletek, melyeket Alsó-Ausztria egyik keskenyvágányu vasútján folytattak Lerpellet-féle gőzmotorral. Óránként átlagosan 35 kilométer sebességgel haladtak, sőt még 20⁰/₀₀ emelkedésben is képesek voltak 30 kilométer sebességet betartani, melyek mellett az átlagos szénfogyasztás 1 kilogramm, a gőzfogyasztás 8 kilogramm volt.

A württembergi államvasutak kísérleteztek három különféle rendszerű gőzmotorral. Ezek szerint egy márka értékű fűtőanyag felhasználásával a Daimler-féle motorral 14·2 kilométer, a Lerpellet-féle motorral 15·4 és végül a villamos accumulatoros kocsival 3·4 kilométer utat tehettek meg.

Itt tehát már látjuk, hogy a motoros kocsik ugy az olcsó kezelésük, mint nagyobb gyorsaságuk folytán túlszárnyalják gőzmozdonyainkat.

A helyiérdekű vasutakon és II-odrendű vonalakon használt XII. sorozatú mozdonyaink súlya felszerelve 29 tonna, a megengedett legnagyobb sebessége a mozdonyoknak 40 kilométer. A harmadrangú vonalakon használt — egy méter nyomtávú — vonalakon a XX. sorozatú gépek alkalmaztatnak, melyek felszerelve 24 tonnát nyomnak, legnagyobb sebességük 25 kilométer. A 76 centiméteres nyomtávú vasutakon részben XXIa, részben

XXIb sorozatú gépek használtatnak; előbbieknél a felszerelt állapotban levő súly 21 tonnára, a sebesség 25 kilométerre rúg; utóbbiaknál a felszerelt állapotban levő súly 16·5 tonnára, a sebesség 30 kilométerre rúg. Ezekkel szembeállítva a motoros kocsikkal eszközölt kísérletek eredményét, azt látjuk, hogy például a Dion-Boulon-féle gőzmotor 12 tonna, a Daimler-féle benzinmotor 14 tonna súlyú s a sebesség mindkettőnél 50–60 kilométer óránként, s az elfogyasztott tüzelőanyag értéke kilométerenként átlagosan 6 fillér.

A helyiérdekű vasutakon tehát a jövő közlekedés eszköze a motoros kocsik és pedig azért, mert könnyűségük, gyorsaságuk és olcsó kezelésük miatt a gőzmozdonyokat messze túlhaladják.

Csakis ezen feltételek mellett fejlődhetnek ki a helyiérdekű vasutak, szolgálhatják a helyi érdekeket s válhatnak oly tényezőkké, melyek az egyes vidékek iparának, kereskedelmének felvirágoztatására hatnak, szóval az üzletnek közvetlen eszközei lesznek.

De ezáltal, hogy a helyi érdekeket szolgálják, emelik a fővonalak forgalmát, mert ezeknek mintegy mellécsatornái lesznek. Előáll az ugynevezett kisvasutak rendszere, s hogy ez milyen tért foglal, csak arra mutatunk rá, hogy 1902. évben Poroszországban a kisvasutak már 6847 kilométert tettek ki.

Lássuk tehát már most azon körülményeket, melyek mellett a helyiérdekű vasutak

Az „amerikánus.“

Irta: Györkönyi Károly.

Maresch Lipót, a városi erdész épen akkor mászott ki a pinczegödörből, mikor az erdész-lakhoz értem. Fején taplósipka, egyik kezében zöld mázos boros kanecso, a másikban fehér agyagpipa — azzal a hosszú, gummibetétes, sallangos szárral.

— Hohó! Vendégség?

Az öreg a szopókával megvakarta a szemöldökét.

— Olyasmi, kedves doktorkám. De furcsa a vendég. Nagyon furcsa.

— Ugyan! Aztán kicsoda?

Maresch a pipaszárral a válla fölött a háta mögé bökött — arra a nyugati világtáj felé.

— Az öcsém jött meg. Ugyis tudja: az amerikánus...

Persze, hogy tudtam: a Maresch Samu, a ki tizenhét éves korában eltűnt, vele együtt az a városi pénz, a mit az apjának az eladott olfa fejében a kamarai hivatalba kellett volna beszállítani... Persze, hogy tudtam, a ki miatt az öreg akkor csaknem fejbe lötte magát — nem is a pénz mián, a mit utóvégre is pótolni birt, de a fia romlásán... Van vagy husz esztendeje az esetnek...

Felforrott bennem a harag.

— A gazember! Ez a vendég ugyan kellemes meglepetés lehetett.

Az öreg aczelszürke kerek szemében, a bizonyos fehér szemöldök alatt különös játéka kelt a fénynek: a bánat, az elérzékenyedés, meg a nevető jókedv csillogásának a játéka.

— Nem volt tulajdonkép meglepetés. Tudtuk, hogy jön és testvérül vártuk. Hisz jóvá tette a bűnét — a mennyire lehetett, még apánk életében. De más baj van!

Sugva hozzám hajolt.

— Tudja, az öcsém...

Tétovázva elhallgatott.

— Nos?

— Doktor uram! — folytatta erős elszánt-sággal — mondhatom, sohse hittem!... Vadász volt, igaz, az apánk, öregapánk, nem tudom, hányadik ősünk, vadász volt az öcsém is. Igaz: vadász ember, azt mondják, nagyokat füllent. Magam is hallottam zöld hajtókás embertől akkora hazugságot, hogy fölveszi a templom boltzatját. De az öcsém!... Meg kell támasztani a magas eget, ha ugy folytatja, a hogy kezdte...

— Ne mondja!

— Különböben hallgassa meg maga, doktorkám! Tessék belépni.

Az „amerikánus“ a verandán ült.

Az erdész bemutatására kezet nyujtott.

— How do you do?

A kezem nem máilott szét a kézszorítására.

tovább fejlődhetnek a motoros kocsikkal való közlekedés mellett.

Első sorban a vasut építésének kell olcsóbbá válni. Ezt pedig el lehet érni, ha a rendes 1435 mm. nyomtávu vasut-helyett áttérünk a 76 vagy 75 centiméteres úgynevezett keskenyvágányu rendszerre, melyen az építési költség, mint azt az alföldi gazdasági keskeny vágányu vasut bizonyítja, alig tesz ki kilométerenként 10—14000 koronát. Mi már lényeges különbség a helyi érdekű vasutak mostani drága építése között.

Itt vannak az árvizszabályozó társaságoknak a folyók (p. o. Tisza, Maros, Ondova stb.) mellett épített védtöltései, melyeken a keskenyvágányu vasutak még a fentebb említett építési költségnél is olcsóbban létesülhetnek, mert az alépitmény már készen van, csupán az egyes falvaknál volna szükséges a falvakig építeni az alépitményt. Az építés olcsósága lehetségessé tenné, hogy az ily vasutak olcsósága lehetségessé tenné, hogy az ily vasutak létesüljenek tisztán a helyi érdekelttség által. Hivatva volnának a vidéki bankok összeállva, a szükséges költséget fedezni. Elvégre a vidéki bankoknál heverő pénznek ily irányu gyümölcsöztetése nemcsak a befektetett tőkének hozná meg a maga tisztességes hasznát, de a vidéknek emelné forgalmát. A keskenyvágányu vasut építésénél természetesen szakítani kellene azon rendszerrel is, hogy a vasutat a község-

től távol vezessük s négy-hat községi csoportnak legyen csak egy-egy állomása. Ellenkezőleg, a vasutat az építési irányban fekvő minden faluba be kell, illetve át kell vezetni, hogy a közlekedés alkalmával a motoros kocsit minden faluba megállhasson, felvehesse az utasokat, mert csakis így érhetjük el a nagyobb személyforgalmat, nem pedig úgy, hogy az utasnak előbb az állomásra kelljen félóráig gyalogolni, ha pedig az ut sáros, tehetetlenül nézni a vonat futását.

Az üzlet lebonyolításánál a teherforgalom a személyforgalomtól el volna választandó, mivel amint tapasztaljuk, a jelenlegi rendszernél a kettőnek összekötése a személyforgalom fejlődését teljesen elnyomja.

A személyeket szállítaná, mondjuk naponként egy-egy irányban legalább négyszer szaladó motoros kocsit, mely legfeljebb az élelmiszerek számára vinne maga után egy üres kocsit. A teher elegy szállítására pedig vagy naponként, vagy esetleg kétnaponként közlekedhetnék egy-egy tehervonat, mely az állomásokon és rakodó helyeken rakott kocsikat szedné össze.

A személyviteldij kisebbitendő, hogy a városba jutásra minden ember megfizethesse a 10—15—20 fillérjét. A sűrű garas jobb, mint a ritka forint, a példabeszédbe rejlt ezen arany igazságot teljesen érvényesíteni kellene. Mert hiszen csak úgy volna várható s így volna elérhető, hogy a városhoz szom-

Akkor győződtem meg, hogy derekasan meg van szerkesztve.

A Mareschék hajadon nővére, a szelid öreg Minna néni felénk fordult.

— Az amerikai üzletének az alapítását beszéli épen a kedves Samu. Azt mondja, hogy első éjjel, Uj-Yorkban, hogy a hajóról kiszállott, becsukták — éjjeli esendzavarás miatt, ugy-e, kedves Samu?

— Mit, éjjeli esendzavarás! — vágott közbe dübörgő hangon az amerikai. — Összeverekedtem az első suhanczczal, a kivel találkoztam. Goddam! Részeg voltam, my dear, átkozottul részeg!

— Igen hát! Aztán bekisérték szegény Samut a rendőrségre.

— Very well! A Tommyval együtt becsuktak. Jól tették. Beláttuk mind a ketten, mikor a fejünkől kissé elgőzölgött a rhum. A Tommyt a quakerlelkiismerete teljesen lenyomta. A nagy szánom-bánomban a nyakam közé borult, ugy kért bocsánatot, ha netán megbántott... Ekkép ismerkedtem meg Tommyval, ezzel a derek ficzkóval...

Az amerikanus elhallgatva, érzékenyen pislogatott és valami gyanus dudorodást az arca jobb oldaláról áttolt a balra.

— A börtönben arról beszélgettünk egyszer, miképp szerzi össze az ember az első százezer dollárt. Könnyen, — veti oda Tommy, — csak

százra volna szükségem; a többi megjön magától! — Elnevettem magam. „Az a legkisebb baj; nekem van száz dollárom “ Rám meresztí a szemét Tommy. „Gyalázatosan hazudsz!“ En hazudom? Kiússem a zápfogadat?! Well! Megmutattam neki a deckemet. Nagyon meg volt hatva. Egész nap szóttlanul, magába merülve ült, csak olykor vetett rám egy-egy bámuló tekintetet. Este azt mondja: Jól van, sir, csináljuk együtt az üzletet! „Micsoda üzletet, te majom?“ Az első százezer dollárt! Beavatlak az ideámba, ha gentlemani szavadat adod, hogy titokban tartod. Kezet adtam neki.

Az amerikai megint szünetet tartott. Feszülten vártuk az elbeszélését, mikor egyszerre visszahőköltünk. Nem illő dolog, de kénytelen vagyok konstatálni, hogy valami sístergő sugár szisszszent végig előttünk...

A vendég egyet pislantott, aztán folytatta a beszédet.

— Harmadnap kiszabadultunk a kóterből. Nagyon nyujtóztunk. A város végén leültünk egy körre, megnéztük a checkemet és megosztottunk a készpénzemen. Öt dollár és tizenkét pence jutott mindegyikünkre. Megindultunk azzal, hogy a checknek okvetlen érintetlennek keli maradni. Szép utazás volt; indeed: gyönyörű utazás. Egy darabig farmerek szekeren; pár napig kívándorlók végtelen karavánjával: végül aranykutatókkal, kik a Siervóba törekedtek. Aztán ezeket

szédos falu népe tojásaival, csirkéjével, gyümölcseivel korán bemotorozhatna a reggeli piaci vásárra — eladván holmiját már onnét 9 órakor visszamotorozhatna — s így megnyervén idejét, a vasutra szívesen áldozna fél 10—10 fillér viteldíjat, — hátha még a motoros kocsit a faluja közepén venné fel és tenné le!

A kezelés egyszerűsíthető volna oly alapon, mint az a közúti vasutainknál történik, hogy maga a motoros kocsit kalauza adná ki a jegyet, így a kalauz és személypénztárnok egyesíthető volna egy személybe.

Az áruszállításnál a jelenlegi áruosztályozás chaosával szakítani kell. Körülbelül 600 tételből áll az áruosztályozás, mihez a kedvezményes egyéb tételek legiója járul. No ember legyen a talpán, ki ezekben otthon van! Súly és terjedelmet tekintve volna ez csökkenthető 20—30 tételre, melyen aztán az egyszerű ór ép úgy eltudna igazodni, mint a szállító fél. Különböző a szállítási díj lerovása történhetnék áru, illetve értékjegyekkel is, mint ezen rendszer az ausig—tepliczi és bécs—aspangi vonalon tényleg életbe van léptetve, s mely fényesen beválik. Ily rendszer mellett elvolna érhető, hogy a feladó kényelmesen leróvhatná a viteldíjat s az árujegyek pedig egyes kereskedésekben volna kaphatók. Szóval a praktikus élet szokásait, kényelmeit kellene beleönteni ezen vasutak vérlüktesésébe, nem zárkozni el azon

igazságtól, hogy a vasut első sorban üzlet, vállalat!

Természetesen a keskenyvágányu vasutaknak is sok ellensége van, s ezek első sorban az átrakások nehézségét hozzák fel a csatlakozó állomásokon. A helyi érdekű keskenyvágányu vasutak azonban első sorban a vasut mentén levő városokba szállítanak a tömeg árut, ezeknél átrakás nem volna. A mi pedig átmenne a fővonalakra, ezeknek átrakása is — a mai kényelmes segédeszközök mellett — daruk, rakodók, emelők stb. minden nehézség mellett megtörténhetnék.

A helyi érdekű vasutak további fejlődésében a motoros rendszerű, keskenyvágányu vasutaké a jövő! Azoké, melyek önállólag kezelhetnek, melyek a kezelésnél és a forgalom lebonyolításánál az egyes vidékek gazdasági életéhez alkalmazkodnak.

(Vége.)

Vonatszeményzetünk maradisága.

F. é. 16 ik számunkban B. T. Gy. úr egy cikket közölt ezen a czímen, mely a vonatkísérő személyzetet nagyon érzékenyen érintette, úgy, hogy múlt számunkban két választ is kellett közölnünk.

is elhagytuk. Little Tommy felreapott egy mangoliás erdőbe, két napi uttalan vándorlás után pedig levágta magát a földre s ezt mondta: itthon vagyunk!

Maresch Samu most fölfelé végig simított a szakállán és szinte kéjes mosolylyal végig nézett rajtuk.

— All right: otthon voltunk! I beg, you: hol voltunk? Van önnek képzelete, uram? Jó, akkor képzeljen egy tíz négyszögmérföldre terjedő mocsárországot, fedve mesés őserdővel, melyet áthatlan szövevénye a folyondárokknak, kuszó növényeknek köt össze. Eltölti százfélé tarka madár rikácsolása, szökdöső majmok nyikogása, bömbölése és — főleg ezen az egész siketítő lármán uralkodva — milliárdnyi béka brekegése . . . Azt hittem, megbomlott a Tommy. De ez csak barátságosan integetett. Ismétlem: itthon vagyunk. Ül le! En pedig a botomra támaszkodtam és azt mondtam: „Tommy, tudod, erősebb vagyok, mint te: Idáig bolondítottál és én jöttem szó nélkül. Hanem most már ki azzal az ideával, mert különben, bár nagyon sajnálalak . . .” Megértette a mozdulatomat, de nem ijedt meg. Nyugodtan felállott, a zsebéből elővett egy kis kézi hálót és belenyúlt vele a sötét vízbe. Mikor kihuzta, akkora zöld béka ült benne, mint egy kis malomkő. Rakj tüzet! — mondá.

Es a míg halomra égett a parázs, összefogdosott még egy csomó pislogó szörnyet . . . Mikor

azzal a forró hamuban rózsásra pirult fölséges békacombbal torkig jóllaktunk, azt mondja a pajtásom: Hiszed, Sámuel, hogy ez másnak is izlik? Nevettem. Hiszed, — folytatja — hogy ez az egész Uniónak is izlenék? „Elhiszem azt! Nos hát, ez a millió béka a mi békánk és az egész Unio fogja enni a mi békacombunkat!?” Látjátok, ez volt a Tommy nagyszerű ideája: békatenyésztés! . . .

A veranda szöglete felé fordultunk. Ott az erdész különös zajt esapott. Sebesen lihegve lélegzik, kapja az orrát, örülten hunyorgat. Erősen küzködik, egyszer mégis hatalmasat prüszszent és rövid, görcsös hahotára fakad. Aztán elnémul.

Az amerikai megvetően elfordítja fejét és a titokzatos domborodást megint jobbra tolja.

— Ugy van: békatenyésztés! Evi két dollárért kibéreltük az államtól a tíz mérföld mocsarat és megkezdtük az üzletet. Tommy készítette az apró hordókat és belepakolta a beszózott czombokat, én öszvéren hordtam két napi járó földre a vasutra . . . Keserves élet volt eleinte, de nem soká tartott. Hallatlan kelete lett az árunknak. Ma gőzgyárunk van, szárnyvasut köt össze a Pacific-kelet, kanalizálva a mocsár, számozott békatenyésztőtavakra és hizlalókra felosztva, két hús-kivonatgyár hulladékán hizott békából „Extra quality“-t adunk el — és nem vagyunk képesek eleget tenni a töméntelen megrendelésnek . . .

Bár tudjuk és megvagyunk győződve is arról, hogy B. T. Gy. urat a legőszintébb akarat vezérelte és távolról sem az volt a szándéka, hogy a vonatkiséro személyzetet sértse, hanem csupán önérzetöket kívánta serkenteni, mégis, mivel azok előtt, kik a cikkiró urat nem ismerik, ez a szándék ismeretlen, mert bizony helyenként igen csipös a közlemény s abból talán sokan lenézö kicsinylést vélnek kiolvasni, kénytelenek vagyunk mi is nézetünket e tárgyban kifejteni.

Hogy a vonatkiséro személyzet az utasok előkelőbbjei iránt alázatos, ezt érthetőnek találjuk, mert hiszen, a mint azt igen találóan megjegyezte egy „főkalauz”, ugyancsak megjárna, ha nem volna az, nem sokáig utaznék.

Nem a vonatkiséro személyzet a hibás ebben, hanem a mi előkelő utazóközönségünkben kell keresni a hibát, a kik azt hiszik, hogy a vasuton basáskodhatnak, hogy az első osztályu menetjegy birtokában fel vannak jogosítva minden gorombaságra és idegességüket, haragukat bátran kitölthetik a szegény kalauzon.

Ez a főhiba, hogy nem tudják megbecsülni annak a szegény kalauznak nehéz szolgálattelétét, nem tudják benne megbecsülni az embert.

Az úriosztály egy részének gögje az oka en-

nek az állapotnak. Ezzel szemben a felsőbbség is tehetetlen.

Miért? Mert a legtöbb esetben nincs annak a szegény kalauznak tanúja, míg a képviselő, vagy főispán úr állásának tekintélyével ad súlyt állítása valóságának, sőt tanúi is vannak s bár a felsőbbség igyekszik a kalauzt megvédeni, sokszor ez lehetetlen s rendesen a kalauz húzza a rövidebbet.

Mit tegyen hát a kalauz? Neki a büntetés amúgy is kevés fizetéséből igen érzékeny veszteség, ha meg plane a személyvonatoktól elvonják, az valóságos csapás.

Igyekszik ezt elkerülni, igyekszik oly modort tanusítani, hogy belé ne akadhasson, s bizony sokszor kénytelen alázatos is lenni.

Hogy a kalauz az alsóbb néposztályokkal szemben fölényét érezteti, hogy nyers és türelmetlen, ezt az állítást sem koncedálhatjuk egészen.

Fölényét semmiesetre sem érezteti, az igaz, hogy sokszor nyers, sokszor türelmetlen, de bizony ez a legtöbb esetben indokolt.

A ki ismeri az egyes vidékek izgága, durva, majd az intelligenciájának alacsony fokán álló, alsóbbrendü néposztályát, megérti azt, hogy ezek a kalauz nem bánhatik kesztyüs kézzel, ha-

— És az első százezer dollaron — há! Isten! — rég túlestünk . . .

Némán meredtünk magunk elé. Még csak egy köhintés sem hallatszott.

A beállott nagy csendet a Minpa néni szakította meg. Fejcsóválva megszólalt.

— Hallod, Samu, nagy malaczkok azok az amerikaiánusok, hogy megeszik azt a békahúst.

Egyszerre az asztal mellett terem Maresch Lipót. Az ajka körül még cikáz az előbbi nagy jókedv, hangja azonban nyugodt, mikor fontoskodva megszólal:

— Az semmi. Én is megeszem.

— Te megeszed, Lipót? — rémüldöz a néni.

— Én! Azt tudniillik, a mi a Samu híres gyárából kerül . . .

Az amerikai lekapja a lábát a székről, előre tolja a fejét és szikrázó szemmel rámered a bátyjára:

— Goddam! Hát megeszed?

— Szívesen. Kedvencz ételem a békacomb.

Az amerikaiak a fogason ott lógott a nagy felöltöje, annak a zsebéből villámgyorsan kihuzott egy szép bádogszelenczét, hatalmas kanyarítással lecsavarta a földelét és tányérban kitalalta a rózsás lében uszó hófehér pecsenyét.

— Edd meg!

A mint odalökte a bátyja elé, ez csaknem hanyatt vágódott. Halálsápadtan, remegve meredt az iszonyú eledelre.

— Hát edd meg!

Lipót bácsin végre engedett a merevet, kétszer is hevesen megrázkódott és káromkodva kirohant az ajtón, ki a házból. Csak másnap délre került vissza az erdőből . . .

Igazat mondott.

Bíró: Azután miből él maga?

Zsebmetsző: A két kezem munkájából.

Összeillő pár.

Menyasszony: Uram, be kell önnek vallanom, hogy egy ballépést már elkövettem . . .

Vőlegény: Nem baj édesem, én is ültem már egyszer négy évig!

Persze.

Az asszony: (férje vadászatról egy remek agancsot hoz) Brávó! — ezt az agancsot ide tesszük az ebédlőbe.

A férj: Ugy? Éppen jó helyen volna itt, hogy minden tőkfilkő elrontsa az étvágyamat az ő célzatos megjegyzéseivel?

Főlöszleges.

— Igazán, nem értem bíró ur, hogy miért éppen engem tisztelt meg ajánlatával, hisz még csak szép se vagyok!

— Ilyen vagyonnal és még szép is legyen? ?

nem kénytelen velük szemben, ha nem is nyers, de bizony erősebb hagon fellépni, mert különben nem boldogul, hogy pedig türelmetlen is, az nem csoda; a szolgálat nehéz, fáradságos volta teszi azzá, megtörvén, tönkretévén idegeit.

Ha egyes hazai intézményeinket elhomályosítani igyekezünk, mindig csak a külföldre apelálunk; ne tegyük ezt, hanem igyekezzünk azon, hogy hazai intézményeinket javítani törekedvén, azt, a mit a külföldön ugyanazon intézménynél jobbnak látunk, nálunk is meghonosítsuk.

Annak a külföldi kalauznak nagyobb a fizetése, más a társadalmi helyzete, mert hivatalos tekintélye erősebben van a törvényben biztosítva, ha majd a mi vonatkiserő személyzetünk is így látja helyzetét, tekintélyét megvédve, akkor az ő fellépése, magatartása is más lesz.

Azért ne őket hibáztassuk, ne kisebbsítsük őket külföldi kartársaikkal szemben, hanem méltányoljuk nehéz szolgálatukat.

Hiszszük és remeljük, hogy nem fog késni soká azon idő, a midőn részben a fizetésrendezés, részben más intézkedések biztosítani fogják a mi vonatkiserőink helyzetét és tekintélyét is.

Banovits László.

A „Haladás“ III-ik pályázata.

Szerkesztőségünk ismét pályázatot hirdet lapunk olvasó közönsége körében, úgy vasuti szakezikkekre, mint szépirodalmi közleményekre.

III-ik pályázatunk föltételei a következők:

I. Egy a hazai vasuti szolgálat köréből vett eredeti szakközlemény, mely népszerű előadásban, egy lehetőleg általánosan érdeklő tárgyat dolgoz fel.

Az első pályadij egy 20 koronás arany.

A második egy 10 koronás arany.

II. Kivántatik két szépirodalmi közlemény, Az egyik vers, a másik próza. *Mindegyiknek dija 10—10 korona aranyban.*

Az I. sz. pályázat bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgey László üzletvezető urat, Tárczay Ferencz felügyelő urat, a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét és Fűrész Sándor főmérnök urat, a miskolczi üv. vonatási osztályának vezetőjét, a kik ezuttal is készségesen vállalkoztak a bírói tisztre.*

A II. sz. pályázat bíráló bizottsága szerkesztőségünk tagjaiból áll.

HETI KRÓNKA.

Üdvözlég szép Május, szerelmes hónap
Várva-várt idője: a rim faragóknak.
Rólad rikkant most még a rigó madár is,
Rólad mond versikét, ki dedóba jár is.
S bár a hurczolkodás nem költői dolog,
A lakó is mostan versben, rimben morog.

Nem maradhat bekén, ficzánkol a horvát,
Folyton tüntetésre köszörüli torkát.
S állam-méltóságunk ripők módon sértve
Szitkot szór, tajtékzik ránk a magyar népre.
Károlyvárosban a héten is tüntettek,
Jár a korszó... nem jó vége lesz no, ennek.

Hire ment, hogy Pesten lóvágó-híd épül,
Külföldön is van, csak nem leszünk annélkül.
Halotti harangot húznak sok gebének
S vérkönnyeket sírnak minden rendű mének...
Csak a konffis-lovak mondják, hogy nem félnek,
Hiszen vágóhid már nekik ez az élet.

Aggódik most minden ország fia, népe
Forr egy idő óta a földeknek méhe.
A héten is bömbölt, háborgott a Vezuv,
Talán unatkozik a derék Belzebub? . . .
A német princa ott volt, a hogy folyt a láva
S mondják: kráter-tűzzel gyujtott szivarjára.

Szörnyen rettegnek a fővárosi pékek:
Sztrájkra készülnek az összes pék segédek.
Duna-ünnepélyre nem lesz majd sütemény
S ritka hasznót húzni: így nem lehet remény,
Mondok a pékeknek egy szives tanácsot:
Ha nem lesz sütemény — adjanak kalácsot!

Ex-lexes időket élünk pár nap óta,
Nem fizet a magyar vér és pénz adóba'
S mintahogy tavaszunk most bágyadtan ébred,
Nehezen zöldülnek annyi sok remények . . .
Te kellestél ex-lex! Pusztító jégverés —
Eltipor még téged **fizetésrendezés!**

Passe-partout.

Pályázati feltételek:

1. A pályázatban olvasóközönségünk minden tagja, valamint minden munkatársunk részt vehet s abból csupán csak a szerkesztőség van kizárva.

2. A pályamunkák névtelenül, jelíges levél kíséretében küldendők be. A jelíges levélben a szerző neve és lakhelye foglaltatik.

3. A pályamunkák terjedelme a lapunkban közölni szokott cikkek terjedelmével legyen egyező, kéziratban körülbelül 8—20 kutyanyelvre terjedjen.

4. A beküldött pályamunkák a „Haladás” tulajdonát képezik, s azok közlésének joga, ha pályadíjat nem nyertek is, lapunk szerkesztőségét illetik.

5. A pályadíjak a bíráló bizottság által legjobbnak talált abszolút értékű munkának fognak kiadatni.

6. Azon pályamunkák, melyek a pályadíjat nem nyerték meg s lapunkban nem közölhetők, felbontatlan jelíges levelükkel együtt megsemmisíttetnek.

7. A pályamunkák f. évi június hó 1-ig küldendők be a „Haladás” szerkesztőségének címére.

8. A pályázat eredményét június hó 10-iki számunkban teszszük közzé.

Kelt Miskolcson, 1903. márczius hó 14-én.

A „Haladás” szerkesztősége.

HIREK.**Olvasóinkhoz!**

Olvasóközönségünknek tudomására hozzuk, hogy III. pályázatunk lejáratainak határidejét — a több oldalról hozzánk intézett kérésnek engedve — f. évi május hó 1-ről június hó 1-re halasztottuk el.

A „Haladás” szerkesztősége.

* **Személyi hír.** Stankovich Miklós aradi üzletvezető véglegesen e hó 29-én költözött el Miskolcra. Végleges eltávazása alkalmával az üzletvezetőség tisztviselői közül számosan kísérték ki az állomásra, hol a megjelentektől meghatottan bucsuzott el. Hiszszük, hogy új állásában is oly szeretetben és közkedveltségben fog részesülni, mint a minőben itt része volt.

* **A vonat kerekei alatt.** Székesfehérvárról táviratozzák, hogy a Nagy-Kanizsa felől jövő személyvonat, mielőtt Székesfehérvár állomásra berobogott volna, a sóstói vasuti hid közelében elgázolta Kégl Béla tizennyolcéves lakatoslegényt. A szerencsétlen ifja, aki életuntságból maga ugrott a vonat elé, néhány perc alatt meghalt.

* **Elütötte a vonat.** A vasút szolgálatában állók közelében mindig settenkedik a halál. Szendrey Mihály máv. pályaoőr is hivatásának lett az ál-

CSARNOK.**Margareta.**

Spanyolból.
(Folytatás.)

Szemben vele ott lógott a Magdolna-kép megvilágítva a betörő napsugaraktól. Kegyelem. Mi lesz majd belőle? Egy iszonyu tömeg, egy pocskéká zuzott hustömb. Meghalni, igen, de ne így! Ha legalább bocsánatát bírná!

Az óralapon egyre gyorsabban futott a mutató. Óh, rémséges borzadály! Hy könnyelműen feláldozni a boldogságot, melynek részese volt, megismerni a világnak összes örömeit, élvezet, szépségeit és aztán így válni meg tőlük! De meg kellett lenni!

Újból kiment a terraszra, végigmérte annak hosszát és a sziklákra tekintett. Az óra ütött, az a kérlelhetetlen óra, még egy pillanat! Nem, nem szabad tovább haboznia, még azt hihetné, hogy félt. Egy Pimentel neje, egy Cheylan leány félne? André, André, nyomorult André, semmi, semmi, semmi!

És behunyt szemekkel hajolt a mélység felé és ledobta magát.

Borzasztóan hangzott szívzakgató, zokogó rémséges kiáltása.

Mikorára a szolgálak a terraszra siettek, már akkor kiszenvedett . . .

Az orvosok véleménye egyhangú volt: baleset történt, ebben senkisémet kételkedhetett. Miért is kereste volna maga a halált? . . . Egy órával később visszatért a férj. Az első szavak hallatára tompán zuhant végig a vestibule szőnyegén. Megtörténtek a törvényes lépések és értesítették a szülőket is . . . Az egész Golf Juan ide siet, tudakozódnak, mindenki látni akarja a szerencsétlenség színhelyét. Hogyan történt, azt nem tudja senki . . . Egy kő sem mozdult a helyéről. Semmi nyoma annak sem, hogy kicsuszamlott volna. Valami elmezavar, valami önkivület . . . Gondosan fölszedték Margaréta holttestét. Szegény Rita, még borzasztóbb mint a hogy képzelte. Az a Magdolna-kép pedig ott ragyog és fénylik régi helyén. A ravatal a kép alatt áll, a fejnél egy pap imádkozik . . . A család benn van a többi termekben, senkisémet volt képes ezt a látványt elviselni. Az anyát erőszakkal kellett elvonszolni, hiába kereste szegény ebben a formátlan hus- és esonthalomban leánya kezét. Széttördelt gyűrűk maradványai ott heverték a kandallón, örök emlékül a férjnek. A pap halkán éneklé a Dies irae-t.

dozata. A 186. számú vasuti őrháznál volt szolgálatban midőn a 405. számú személyvonat elütötte. A mozdony kerekei elmetszették fejét és lábait s az iszonyuan összeroncsolt holttestet darabokban találták meg. A szerencsétlenség okának kiderítése végett megindított vizsgálat a szerencsétlenség okát nem állapíthatta meg, de valószínű hogy Szendrey elaludt s a vonat zajára felébredve, álmosan szaladt a vonat elébe.

* **Uj altiszti kör.** A Kassán beosztott altiszti személyzet altiszti kör létesítését határozta el. Az alakítandó kör alapszabályait jóváhagyás végett már felterjesztették az üzletvezetőség útján az igazgatóságához. Tekintve, hogy a kör alakításával az altiszti személyzet közművelődésének előmozdítását tüzték ki főcélul, — minden esetre csak dicséretet érdemelnek, akik ily kör alakítása érdekében fáradoztak.

* **Uj sztratégiai vasut.** A Komárom—Érsekújvár közti vasuti vonal építéséhez már hozzákezdtek. Komárom mellett a Dunát áthidalják, miáltal ez a vonal összeköttetésbe kerül a Zsolna Krakkó és berlini vonallal. Az új vonalnak nemcsak közgazdasági, hanem a sztratégiai jelentősége is nagy.

* **Támadás egy állomás ellen.** A múlt hétfőn egy horvát csöcserek a magyarság elleni gyűlöletből, a Károly-városi állomás új felvételi épü-

A bejáratnál összesereglik a kíváncsi, feleség tömeg.

Mi történt itt?

Egy lovag vágatva jön Antibes felől. Szájában szivar. Tudakozódik a népcsoport oka felől, egyszerre azonban lova megbokrosodik, nagyot ugrik és vad erővel dobja le gazdáját egy husz lépésnyi távolságban levő kőrakásra. Meg sem kukkant. A tömeget megdöbbenés szállja meg. Végre magához tér és szájról-szájra jár egy név. Egy párisi ur volt, André de Voulgis. A marquis boszuja betelt, a véletlen befejezte művét.

*

Ott térdel a koporsó mellett... Az éj lezállt és elszólitotta innen a papot, a ki más szerencsétlenekhez ment. A szobában halvány gyertyafény pislog és a marquisra veti sugarát... Miért is van most annyira megtörve, hiszen most nem figyel senki? Föl-emelkedik helyéről, odalép a holttesthez és zajtalan esőkok között suttogja:

— Óh, hadd öleljelek meg utoljára, Rita, mert most már nem kell Pimentel Josénak félni attól, hogy gyávasággal fogják vádolni!

(Vége.)

letét minden oldalról egy körülbelül 200 főből álló vad tömeg támadta meg. Az ostrom váratlanul jött. Rémes „hurrah” és „abczug magyarski” kiáltások közt egy negyedóra alatt az összes külső és belső ablakokat bevették. Az állomási előcsarnok és folyosók ajtóit fejszékkel kifeszítették, az összes hirdetésményeket leszakították, a hirdetőtáblákat levették, a padokat és az acetylén-világítás lámpáit és csillárait összetörték. Sőt valóságos rablók módjára betörték a IIJ-ad osztályu étterembe; a kezük ügyébe eső tárgyakat izzé-porrá zúzták, a bort és sört megitták, a meg nem ihatót kifolytatták. A támadás után a szép új állomási épület romhalmazhoz hasonlít. A csekélyszámu vasuti alkalmazottak tehetetlenül állottak a romboló tömeggel szemben és tekintettel a nem várt meglepetésre, alig tudtak életük megmentéséről gondoskodni. Az állomási helyiség után az állomásfőnök lakására vetették magukat a dühöngők. Ennek is betörték az összes ablakait, sőt a lépcsőházba is behatoltak. Különös véletlen, hogy emberéletben nem esett kár. Ez a tüntetés felülmutta az összes eddigieket, mert ez már nem annyira tüntetés, mint rablás és fosztogatás volt. A zavargást barmulatosan szervezték. Az állomást a legnagyobb csendben lepték meg, minden pontos vezényszóra történt és mire a csendőrség és a városi rendőrség megjelent, sehol egy tüntetőnek sem volt nyoma. Zágrábmegye főispánja, a város polgármestere és a kerületi elöljáró másnap megjelentek az állomásfőnöknél és a bár józanul gondolkozó polgárság is elítéli a minden képzeletet meghaladó vandalizmust, ez a történetken mit sem változtat. Azok a szegény vasuti alkalmazottak, kiket balsorsuk Károlyvárosba vetett, a lélekölő testetölő munka mellett életük veszélyeztetésével, a vad tömeg folytonos inzultusainak kitéve elik napjaikat.

* **A budapesti pályaudvarok rendezése** érdekében a múlt vasárnap a székesfőváros polgársága által kiküldött százas bizottság ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a pályaudvarok rendezését memorandummal fogják kérni a kormánytól.

* **Uj erdei vasut.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a Lubochna völgyén Fenyőházig 22 kilométer hosszú villamos üzemű erdei vasutat épített.

* **Magyarországi és ausztriai mozdonyvezetők kongresszusa.** E hónap 23-án és 24-én tartotta meg Bécsben az ausztriai és magyarországi mozdonyvezetők segélyző és jogvédő egyesülete ez évi kongresszusát. A két állam minden részéből 227 megbízott jelent meg 4859 tag képviselésében. Az egyesületnek ez idő szerint 6927 tagja és 281,208 korona tiszta vagyona van. Helytelennek tartjuk, hogy a máv. mozdonyvezetők olyan egyesületbe lépnek be, melyet

osztrák mozdonyvezetők alakítottak, holott önálló magyar testületet is alakíthatnának, amely érdekeiknek inkább megfelelhethetne. Ugy tudjuk azonban, hogy a máv. mozdonyvezetőknek nincs megengedve az osztrák egyesületbe való belépés, elég helytelenül teszik tehát, akik mégis belépnek, mert minek gazdagítsanak egy osztrák egyesületet?

* **Zendülés egy vasutépítésnél.** Nagy-bereznáról jelentik, hogy a nagybrezova-határszéli vasut építésénél a munkások felzendültek s a zendülés megakasztotta az építkezést is. A zendülés oka az volt, hogy a galicziai rész munkásai nem voltak megelégedve a nehéz munkával arányban nem álló bérvizonyokkal és különösen a velük szemben tanúsított bánásmóddal.

* **Drótnélküli táviró.** A drótnélküli táviró tökéletesítése képezi most a technikusok célját. Rövid idő alatt számos rendszer keletkezett, a melyek drótnélküli táviró gyakorlati használhatóságát fejlesztik. A Siemens-Braun-rendszert újabban annyira tökéletesítették, hogy ilyen módon sikerült a német katonai vasut berlin—lof-feni vonalán a sebesen haladó vonatból táviratozni. Kopenhágában pedig egy ottani pénzcsoport a kormánytól engedélyt kért, hogy Izland és Jütland között drótnélküli táviró-állomást rendezhessen be. Ugyanezen pénzcsoport Izland fővárosát, Reykjavik-ot a sziget többi nagyobb helységeivel drótnélküli táviróval akarja összekötni. Láng Lajos kereskedelmi miniszter utasítására Szalay Péter posta- és táviró elnökgazgató intézkedett, hogy a nyár folyamán az intézet három technikai képességű tisztviselője a Marconi-, a Braun- és Slaby—Arco-féle vezeték nélküli táviró rendszereket a helyszínen tanulmányozza. A kiküldöttek jelentése alapján fogja eldönteni a magyar posta- és táviró intézet igazgatósága, hogy a vezeték nélküli táviró berendezésnél melyik rendszert alkalmazza.

IRODALOM.

Szűts Lajos ny. kir. törvényszéki bíró 48-as honvéd főhadnagy jeles tollából hoztunk egy „Király-Hymnus“-t.

Az erős hazafiságtól duzzadó remek költemény dícséretre nem szorul és hisszük, hogy az rövid idő alatt általánosan elterjedve a legnagyobb népszerűségnek fog örvendeni.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűrejtvény.

Közli: Kádár András.

a, á, ez, e, é, i, k, l, n, o, s, v, z,

Ezen betűk úgy állítandók össze, hogy azok két férfi és egy női nevet adjanak.

Ezen rejtvény megfejtését folyó évi május hó 17-én megjelenő 20-ik számunkban hozzuk. A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki.

A megfejtés határideje május 13.

A f. é. 16-ik számban közölt rejtvény megfejtése:

v	e	r	é	b
e	g	é	r	
r	é	t		
é	r			
b				

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzás útján Barys Imre nyerte meg, kinek czimére Ö. Papik Sándor „Alkonyat“ czimű kötetét postára tettük.

Felelős szerkesztő: Zsivkovics Antal.

Vasutasoknak
10% árengedmény.

Halló! Ki beszél?

Grossman Lipót

az „Arany csizmához“ czimzett
czipő-üzlete

Széchenyi utca 101. szám alatt
Lloyd szállodával szemben,

hova minden magyar ember
bizalommal forduljon, mert ott
a legnagyobb választékban a
legjobb minőségű és a legfino-
mabb kivitelben, kizárólagosan
hazai gyártmányu ferfi,
női és gyermekczipők **hallat-
lan olcsó árban** szerez-
hető be. 5-10

Vasutasoknak
10% árengedmény.

Videki megrendelések gyorsan
és pontosan eszközölhetnek.

Videki megrendelések gyorsan
és pontosan eszközölhetnek.

Ingyen

és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét,
melyből bárki képes

9-10

== **legfinomabb** ==

Likőröket és Rumot

hideg uton, minden készülék nélkül még
a legkisebb mennyiségben is ország-
szerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERIGH A.

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCZA 5. SZ. ALATT

Tokaj-hegyaljai

borok eladása.

1902. évi kitünő minőségű
tolcsvai szamorodni

boromat fejtve ajánlom 136
literes uj hordókban hordók-
kal együtt **45 frtért.**

1888., 1900., 1901. évből szár-
3-6 mazó kitünő

szamorodni és asszu
gyógyborokat is elárusítok.

Nagykállói Kállay Emánuel,
szőlőnagybirtokos Tolcsván.

Csín!

Női füzös
2 frt 80
Gombos
3 frt 40

Elegancia!

Férfi
ezugos czipő
2 frt 40

Feltűnést kelt
a

Chewrau
czipő
5 forinttól

Turul czipők

meglepő olcsósága!
Magyar munka!

„TURUL“ czipő-
gyár
r. t.
főraktára
MISKOLCZ, Széchenyi-
utca 39. Seper-szálló.

Férfi
füzös czipő
2 frt 80

Női
ezugos czipő
2 frt 25

Gyermek
czipők
80 krtól

Jó anyag!

Tartósság!

Vasuti

altiszti vizsgára

készülők

kézikönyve.

Irta:

SZEMERÉDY LÁSZLÓ, máv. irodatiszt.

A legjobbnak elismert
tankönyv az altiszti ké-
pesítő vizsgára készülők
részére.

Ára 3 K.

Utánvétellel küldve 3 K. 40 f.

Megrendelhető: kiadóhivatalunktól.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.

RÁCZ JENŐ gyógyyszerésznél

MISKOLCZON,

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjegyemmel vannak ellátva.

„AZ ARANY SZARVASHOZ” ezimzeu gyógyszerárában

kaphatók 15 év óta közkedveltségnek örvendő alatt elősorolt saját készítményei:

1. **Iris virágarczkenőös.** Számos hölgy átadja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arcz- és kézörmek sejem-puhaságát ad, teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőktől késő korig megóvjia, egy tégely 1 kor. Hozzá **Iris balsam szappan**, 1 db. ára 70 fill.

Hozzá **Venus arczpor**, fehér, rozsa és erém színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.

2. **Pyrethro Salicyl szájessentia** néhány cseppel egyszeri szájjal kölcsönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér.

Hozzá **(Pyrethro) növény fogpor**, mely a fogakat desinfectálja és fehérré takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájcsereimet nem használhatk és fogfájás van, ajánlatk a kitűnő jó hatásu **(Pyrethro) sveiczi fűgesepp**. 1 üveg ára 50 fillér.

Forgalomban van és közmegelegedéssel használják a

Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port. 1 doboz ára 1 korona.

Szőrvesztőnek Depilatoriumot. 1 üveg 1 korona.

Rüh (Crühátka ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.

Köszvény ellen I—II. számu Tengeri köszvény olaj. 1 üveg ára 1 K.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van: kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetk Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva. A drága külföldi hasonmászerket, ugy mennyi-segileg, mint minőségileg és olcsóságunkkal fölülmúlják: ugy, hogy általános házi szerek gyáránt legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapest **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerértára, Király-utca 12. szám.

Rendelési cím: **Rácz Jenő** gyógyszerész Miskolczon.

3. **Hajerősítő (balsam) essentia.**

Dr. Hebra híres bécsi egyetemi tanár előírása szerint készitve a hajhullást és fejbőrkopásodást meggátolja, valamint egyéb fejbőrbetegségtől megóv és kellemes illatánál fogva szivesen alkalmazhatk. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

4. **Rácz Jenő keleti „Balsam hajszpedrője”**, keményedő és meg nem avasodó, zsírmertes balsamokból készitve, igen kellemes illatú, minden hajszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.

5. **Cannabin** (tyukszenbalsam), biztos hatásu és legkényelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sönörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.

Migrain, főfájás, nátha ellen bedörzsölő és szároló szer. **Jasmin aether** 1 üveg 80 fillér.

Fagyás ellen Északi dr. Képes fagykenőcs. 1 tégely 1 korona.

Hajfestésre Orientin, 2 üveg 3 korona. Világosabb színre 1 üveg 2 korona.

Utánzásoktól tessenek óvakodni.